

Linkit jaksoon

Soundcloud: <https://soundcloud.com/user-716657309/tuovicast-11-tavoitteena-ikaystavallinen-turvallisuuswav>

Spotify: <https://spoti.fi/3b4F6M4>

Tavoitteena ikäystävällinen turvallisuus

Jakson kuvaus

Suomi on yksi Euroopan nopeimmin vanhenevista maista, ja vuonna 2030 noin joka neljäs suomalainen on yli 65-vuotias. Väestön ikääntyessä esimerkiksi muistisairaudet lisääntyvät nopeasti ja yhä useamman fyysinen tai psyykinen toimintakyky heikkenee, mikä aiheuttaa monenlaisia turvallisuuskysymyksiä. Samaan aikaan ikääntyneet itse haluavat tutkimusten mukaan asua kotona mahdollisimman pitkään. Millä tavalla väestön ikääntymisen aiheuttamat muutokset tulisi huomioida turvallisuustyössä ja turvallisuuspalveluiden suunnittelussa? Entä miksi Suomeen tarvitaan lisää penkkejä?

Tuovicastin jaksossa vastauksia näihin kysymyksiin ovat pohtimassa Ikäinstituutin vanhempi tutkija, dosentti Erja Rappe ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön johtava asiantuntija Kari Telaaranta. Tuovicastin tiimistä äänessä on sisäministeriön erikoissuunnittelija Eeva Koivunen.

Litteroitu versio

"Suomi on Euroopan nopeimmin vanheneva maa, ja vuonna 2030 noin joka neljäs suomalainen on yli 65-vuotias. Sitä kautta myös ikääntymiseen liittyvät turvallisuuskysymykset ovat aiempaa keskeisempiä. Tänäpä Tuovicastissa keskustellaan väestön ikääntymisen aiheuttamista turvallisuuskysymyksistä ja eritoten ikääntyneiden asumisturvallisuudesta ja avunsaannista," Eeva Koivunen aloittaa.

"Valitettavasti tänään Tuovicastin kollegani Ari Ewwaraye ei päässyt mukaan, mutta onneksi täällä on kuitenkin asiantuntevat vieraat paikalla. Ikääntyneiden turvallisuutta ei paranneta pelkästään sisäisen turvallisuuden viranomaistyöllä vaan tätä työtä tehdään laajasti järjestöjen ja viranomaisten kanssa yhteistyössä ja siksi meillä onkin täällä paikalla Ikäinstituutin vanhempi tutkija, dosentti Erja Rappe, tervetuloa. Ja Suomen Pelastusalan keskusjärjestön johtava asiantuntija Kari Telaaranta, tervetuloa," Koivunen jatkaa.

"Hienoa, että pääsitte mukaan. Aloitetaan ilmiön kartoittamisesta, eli minkälaisia turvallisuuskysymyksiä väestön ikääntyminen aiheuttaa?" Koivunen kysyy.

"Se aiheuttaa monenlaisia, koska ikääntyneiden joukko on hyvin heterogeeninen. Tällä hetkellä 65-vuotiaita ja sitä vanhempia on reilu viidennes, mutta väestö ikääntyy nopeasti. Vuonna 2050 arviolta kolmannes väestöstä on yli 65 vuotta. Ja merkittävää on, että kaikista

vanhimpien ikäluokkien osuudet kasvavat. Me kaikki tiedämme, että toimintakyvyn rajoitteet ja erilaiset sairaudet pakkautuvat sinne viimeisiin elinvuosiin. Meillä on tulevaisuudessa paljon enemmän ihmisiä, jotka tarvitsevat apua ja turvaa monella tavalla. Se on varmaan isoin haaste tässä," Erja Rappe toteaa.

"Olen samaa mieltä, yli 85-vuotiaiden osuus kaksinkertaistuu seuraavan 20 vuoden aikana, mikä tarkoittaa muun muassa muistisairaiden määrän moninkertaistumista. Fyysinen, psyykinen ja kognitiivinen toimintakyky on todella keskeinen sen omassa kodissa pärjäämisen ja turvallisuuden kannalta. Tämä ilmiö vaatii toimenpiteitä ja miettimistä jo nyt, miten varaudutaan tulevaisuudessa väestörakenteen muutokseen. Toisaalta myös se, että meillä on myös vanhaa asuntokantaa, joka ei välttämättä palvele enää niitä tarkoituksia, mihin se on joskus rakennettu. Pitäisi löytää ratkaisuja siihen, että ihmisillä olisi turvallista asua kotona pitkään," Kari Telaranta toteaa.

"Se on minusta jännä juttu, että politiikassa suositaan kotona asumista, mutta huomataanko sitä, että yli 90% yli 75-vuotiaista jo asuu kotona, ja vain noin 11% heistä on jonkinlaisen kotihoidon piirissä? Kuitenkin toimintakyvyn rajoitteita on monenlaisia. Esimerkiksi yli kolmannes kokee vähintäänkin suuria vaikeuksia arkitoimissa, ja yli viidennes kokee vaikeuksia, että pystyy kävellä puoli kilometriä. Lisäksi monet asiat kasaantuvat, esimerkiksi lähes puolet yli 75-vuotiaista ovat pienituloisia, ja etenkin pienituloiset naiset ovat tärkeä ryhmä. He kärsivät erityisesti monista terveyshuolista ja yksinäisyydestä, jotka lisäävät turvallisuusongelmia," Rappe jatkaa.

"Turvallisuus on siinä mielessä mielenkiintoinen käsite, koska puhutaan sekä objektiivisesta että subjektiivisesta turvallisuudesta, eli siitä miten ne asiat koetaan. Nämä molemmat asiat pitäisi huomioida. Erjan mainitsema yksinäisyys on keskeinen turvallisuuden tunteeseen vaikuttava tekijä. Näitä pitäisi pystyä lähestymään monelta eri näkökulmalta. Se turvallisuuden tunne on yhtä tärkeä kuin objektiivinen turvallisuus," Telaranta toteaa.

"Melkein sanoisin, että ikääntyneiden kohdalla se turvallisuuden tunteen merkitys vielä korostuu. Turvallisuuden tunnetta uhkaavia asioita ovat yksinäisyys, terveyshuolet ja se, saako apua vai joutuuko toisten armoille, sitä pelätään. Turvallisuuden tunne pitäisi ottaa paljon enemmän huomioon ja ne tekijät, jotka siihen vaikuttavat. Kyse ei ole pelkästä palo- tai rikosturvallisuudesta, vaan pitäisi voida puuttua asioihin, jotka vaikuttavat esimerkiksi yksinäisyyteen. Se oli jännä, kun teimme kyselyä ikääntyneiden asuinalueiden turvallisuudesta, ja ikääntyneiltä kysyttiin, kuinka turvalliseksi koet asuinalueesi, niin yli 90% kokee sen turvalliseksi. Mutta kun kysytään, onko heillä liikkumisvaikeuksia, niin puolet sanoo, että on. Eli se turvallisuuden käsite on aika erilainen," Rappe pohtii.

"Turvallisuuden tunteesta on puhuttu Tuovicastissa aiemminkin, ja sen vaikeus on myös siinä, että turvallisuuden tunnetta tuovat eri ihmisille eri asiat, niin kuinka kohennamme kaikkien turvallisuuden tunnetta, kun mekanismit voivat olla niin erilaisia," Koivunen toteaa ja jatkaa: "Minua on ajoittain kiusannut yhteiskunnallisessa keskustelussa se, että ikääntyviä ihmisiä käsitellään usein homogeenisenä ryhmänä. Eroa ei useinkaan tehdä sen välillä, onko henkilö 65 vuotta vai 90 vuotta. Iän sijaan toimintakyky on kuitenkin se, mikä ratkaisee. Tiedän 70-

vuotiaita, jotka ovat juosseet maratonin ja 50-vuotiaita, jotka ovat sairaseläkkeellä. Näettekö, että tämä keskustelu on ylipäänsä mielekästä? Huomioidaanko näitä yksilöllisiä eroja ihmisten toimintakyvyssä riittävästi?"

"On oikeastaan tärkeämpää keskittyä iän sijaan toimintakykyyn. Toimintakyvyn rajoitteet saattavat keraantya iän myötä, mutta meillä saattaa olla todella hyväkuntoisia ikääntyneitä ja jos me kategorisoimme, että kaikki ikääntyneet ovat tällaisia, niin se voi luoda vastakkainasettelua. Ja toisaalta, meillä on myös muitakin toimintakyvyltään rajoittuneita henkilöitä kuin ikääntyneet. Olisi melkein pä tärkeämpää keskittyä toimintakykyyn oli ikä mikä hyvänsä. Toki aina pitää miettiä, mikä on asiakasryhmän tarpeiden kannalta paras tapa lähestyä asiaa, ja siinä ikä voi olla tärkeä tekijä. Iäkkäät ihmiset voivat olla valtava voimavara ja heitä voidaan käyttää tukena ja apuna yhteiskunnassa. Ikääntyneitä ei pidä pitää vain rasitteena, vaan he voivat olla apuna ja heillä on siihen varmasti myös tahtoa, jos vain toimintakykyä on," Telaranta sanoo.

"Olen täysin samaa mieltä ja Kari nosti tärkeitä asioita esille, mutta itse en sanoisi, että he voivat olla apuna, vaan että he voivat olla mukana ja heidän pitäisi olla enemmän mukana. Jos ajatellaan väestöosuutta, niin voiko kolmannes väestöstä olla jokin erityisryhmä? Ikääntymistutkimuksesta myös tiedämme, että mitä iäkkäämpiä olemme, niin sitä erilaisempia olemme. Ja yleensä näissä poliittisissa puheissa unohdetaan, että iäkkäidenkin pitäisi saada elää tavallista normaalia elämää. Ajatellaan jotenkin, että se riittää, että he pääsevät ruokakauppaan ja terveystakeskukseen, mutta se kaikki muu, mistä me keski-ikäiset ja nuoremmat nautimme, kuten harrastaminen ja kulttuuri, nähdään vain plussana, että ei sillä ole niin väliä toteutuuko se iäkkäiden kohdalla. Kun tarkastellaan ikääntyneitä ryhmänä, niin usein sitä katsotaan palvelujärjestelmän silmin, kun pitäisi katsoa sieltä elinympäristöstä ja toimintaympäristöstä käsin. On harmi, että meillä ei vielä kukaan ole kunnollista kustannuslaskelmaa siitä, kuinka paljon iäkkäät ihmiset voisivat meidän kansantalouteemme tuottaa. Jonkin verran arvioita on tehty, mutta sitä ei varmaan ole nähty tärkeäksi," Rappe pohtii.

"Suomen ikäpolitiikassa on jo jonkin aikaa pyritty vahvistamaan ikääntyneiden kotona asumista edistäviä ratkaisuja ja vähentämään pitkäaikaista laitoshoidtoa. Myös ikääntyneet itse haluavat tutkimusten mukaan asua kotona mahdollisimman pitkään. Mitä tämä tarkoittaa asumisturvallisuuden kannalta?" Koivunen kysyy.

"Asumisturvallisuudessa katse on ollut pitkään asuntojen sisällä, mutta katse pitäisi siirtää myös asuinalueille, jotta arjen sujuminen taattaisiin paremmin. Nyt on selvästi suuntaus siihen, että yritetään löytää uusia ratkaisuja yhdistää asuminen ja palvelut. Mutta palveluilla ei pystytä täyttämään sitä tarvetta pelkästään, vaan se vaatii myös asuntojen korjausrakentamisen tehostamista ja kokonaisvaltaisempaa otetta asuinalueilla. Ennen kaikkea vaatii poikkisektorista yhteistyötä, että nähtäisiin turvallisuus laajemmassa kokonaisuudessa, että se on kiinteä osa terveyttä ja hyvinvointia, toimintakykyä ja niiden edistämistä," Rappe vastaa.

"Hieman haastan Erjaa tässä, eli voi olla, että fokus on ollut siellä kodin sisällä olevassa turvallisuudessa, mutta se on kyllä jäänyt puheiden tasolle. Meillä ei ole oikein mitään toimenpiteitä toteutettu vielä kodeissa ikääntyneiden asumisturvallisuuden parantamiseksi. Vaikka meillä on paljon erilaisia teknisiä ratkaisuja, joilla tätä voitaisiin parantaa, mutta niitä ei jostain syystä ole otettu käyttöön. Yleensä tässä syynä on raha. Asumispalveluissa ja laitosasumisessa on hyvää se, että turvallisuudelle on asetettu korkeat vaatimukset. Toiminnanharjoittaja tai muu asumispalvelua tuottava taho on vastuussa siitä, että turvallisuus on riittävällä tasolla. Mutta kun henkilöt asuvat toimintakyvyn rajoittuessa entistä enemmän siellä kotona, niin tätä vastaavaa turvallisuustasoa ei enää olekaan. Tästä aiheutuu haasteita, koska jos esimerkiksi palo syttyy, niin tiedetään, että 10 minuutin kohdalla 80% ihmisistä on menehtynyt, elleivät he ole pystyneet poistumaan asunnosta. Yleensä palokunta ei ehdi tässä ajassa paikalle. Me tavallaan luotamme liikaa siihen, että palokunta tulee ja pelastaa, mutta se ei valitettavasti ole niin. Tarvitaan enemmän turvatekniikkaa tukemaan niitä ihmisiä, joiden kyky ei riitä poistumaan. Emme ole vielä tehneet oikein mitään sen eteen. Toisaalta kaatumis- ja putoamistapaturmat keskittyvät ikäihmisille, mutta lainsäädäntö laahaa siinä mielessä perässä, että heidän pitää esimerkiksi itse vaihtaa ne palovaroittimen paristot. Kun 90-vuotias rupeaa keskellä yötä paniikissa vaihtamaan paristoa, kun laite hälyttää, niin siitä voi tulla 30 000e lonkkaleikkaus tai jopa kuolema. Kuitenkin meillä on helppoa tekniikkaa, jolla pystyttäisiin pienin investoinnin tekemään isoja asioita. Se johtuu ehkä siitä, että kotona asumisen turvallisuudessa painopiste on ollut esteettömyydessä, mutta ei laajemmin, eli mitä kaikkea voitaisiin kokonaisvaltaisesti tehdä, että kotona voisi asua mahdollisimman pitkään," Telaranta sanoo.

"Onneksi tässä on viime aikoina parannusta tapahtunut, esimerkiksi EVAK-mittari, jonka muistaakseni Pirkanmaan pelastuslaitos on kehittänyt yhdessä kotihoidon kanssa, jossa arvioidaan terveydentilan ja ympäristön yhteisvaikutusta siinä, kuinka nopeasti henkilö pystyy poistumaan asunnosta. Mutta on se varmaan totta, että ei tehdä ollenkaan tarpeeksi. Mutta hyvä että jotain tehdään, vaikka esimerkiksi näiden paristonvaihtojen ja paristojen tarkistusten pitäisi varmaan kuulua kotihoidon tai -palvelun piiriin." Rappe jatkaa.

"Nimenomaan. Kun tuotetaan palveluita kotiin, ei ole varaa mennä sinne laput silmillä. Pitäisi miettiä, mitä kaikkea siihen palvelukokonaisuuteen kuuluu ja miten asiakkaan tarpeet voidaan parhaalla tavalla ottaa huomioon. On totta, että on paikallisia menestystarinoita, ja valoa on siinä mielessä tunnelin päässä, että tämä mittaristo mahdollisesti tulee laajemminkin käyttöön vuonna 2023, mutta siitäkkin on matkaa käytännön toimenpiteisiin. Sinänsä on tärkeä askel, että saataisiin valtakunnallista yhtenäistä tietoa siitä, mikä on ikääntyneiden turvallisuustilanne kotona. Tällä hetkellä ei oikein ole edes tietoa että kuinka paljon toimintakyvyltään rajoittuneita ikääntyneitä asuu omassa kodissa ja mikä on palvelun tarve," Telaranta sanoo.

"Etelä-Karjalan Eksoten ja Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen KAT-hankeessahan on kehitetty sote-toimijoiden ja pelastusviranomaisten yhteistyötä. Siinä on tullut esille, että yhteisen turvallisuuskäsityksen luominen mukana oleville toimijoille ja ymmärryksen laajentaminen siitä, mitkä kaikki asiat kuuluvat turvallisuuteen, on tärkeää. Monelle ei esimerkiksi varmaan tule mieleen, että yksinäisyys on tärkeä turvallisuustekijä, ja mitkä kaikki asiat siihen

vaikuttavat, esimerkiksi kaavoituksesta lähtien poistumisturvallisuusasioihin. Kari saa nyt korjata, mutta eikö ole niin, että rakentamismääräykset normaalitaloissa lähtevät siitä, että ihminen pystyy omin jaloin poistumaan sieltä?

"Kyllä se näin pitkälti on. Uloskäytävät ja varatiet on rakennettu siten, että normaali liikkumiskykyinen ihminen pystyy niitä käyttämään. Hissiä ei saa käyttää palotilanteessa, mutta mistä sitten pitäisi poistua? Parvekkeelle voi rakentaa niin sanottuja parvekeluukkuja, joista laskeudutaan alemmalle parvekkeelle. Tällaiset ovat aika käsittämättömiä ja eriarvoistavia ratkaisuja, kun tiedetään, että yhä harvempi pystyy näitä käyttämään," Telaranta pohtii.

"Edes minä en pääsisi sellaisesta alas," Rappe naurahtaa.

"Olette jo osin kertoneetkin, millaisia toimia pitäisi tehdä, mutta vielä kokoavasti: Millainen nykytilanne on ja millaisia toimia pitäisi tehdä asumisturvallisuuden ja avunsaannin parantamiseksi?" Koivunen kysyy.

"Viranomaisten tiedossa on jo hyvin, että poikkisektorista ja -hallinnollista yhteistyötä pitäisi tehdä, mutta käytännössä tämä ei varmaan vielä kovin hyvin toteudu. Selvä puute on, että meiltä puuttuu sellaiset turvallisuuteen liittyvät indikaattorit, joilla voitaisiin arvioida turvallisuustyön suunnittelua ja toteuttamista ja ennen kaikkea, jotka ottaisivat huomioon ikääntyneiden turvallisuudelle ja turvallisuuden tunteelle tärkeät asiat huomioon. Ne pitäisi liittää kiinteästi terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja yhdyskuntasuunnitteluun. Mutta kyllä läkkäät itsekkin tarvitsisivat laajemman ymmärryksen omasta turvallisuudestaan ja enemmän tietoa ja vaikutusmahdollisuuksia," Rappe toteaa.

"Ensinnäkin pitäisi ottaa ne tekniset ratkaisut, joita meillä on, täysimääräisesti käyttöön. Markkinoilla on esimerkiksi liesivahteja jotka puuttuvat vaaratilanteisiin, ennen kuin palo ehtii syttyä. Nämä on todettu kustannustehokkaiksi. Siirrettäviä huoneistokohtaisia sammutusratkaisuja pitäisi tarjota niille, jotka niitä tarvitsevat. Terveyden ja hyvinvoinnin oheen pitäisi selvästi saada kytkettyä turvallisuus, kuten Erja sanoi. Tieto on keskeinen ja itsemääräämisoikeuden tehokas käyttäminen vaatii, että ihmisellä on itsellään tietoa riskeistä ja vaihtoehdoista. Tarvitsemme myös sosiaalisten verkostojen vahvistamista kuten välittämistä, huolenpitoa ja läheisten aktivoitumista. Meillä on esimerkiksi tämä huoli-ilmoitus, joka voidaan tehdä ikääntyneestä, jos hän ei enää pärjää, mutta tietoisuus tästä mahdollisuudesta on hyvin rajallinen, ja myös ilmoituksen tekeminen voi olla hyvinkin vaikeaa," Telaranta toteaa.

"Tuohon välittämiseen liittyen, yhteisöllisyys nousee tulevaisuudessa ja se ei tarkoita ainoastaan, että ihmiset välittävät toisistaan vaan rakennetulla ympäristöllä on iso rooli siinä, miten yhteisöllisyyttä on mahdollisuus syntyä. Pitäisi siis luoda mahdollisuuksia siihen, että ihmiset kohtaavat. Ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi lähiympäristön käveltävyys ja esteettömyys ovat tärkeitä. Kovinkaan paljon ei ole vielä kiinnitetty huomiota esimerkiksi muistisairaiden kannalta tärkeisiin esteettömyysratkaisuihin. Muistisairaiden määrä tulee tosiaan kasvamaan paljon tulevaisuudessa, ja siihen liittyy usein se, että fyysinen toimintakyky

saattaa säilyä hyvänä pitkään. Aktiivisena pysyminen on myös sairauden hidastamisen kannalta tärkeää. Mutta jos ympäristö on sellainen, että siellä eksyy helposti, niin siitä seuraa hankaluuksia. Poliisihallituksen tilastojen mukaan kadonneiden ihmisten etsinnät ovat lisääntyneet paljon, ja syy voi olla, että muistisairaiden määrä on lisääntynyt. Nyt olisi korkea aika kiinnittää huomiota asuinalueiden muistiesteettömyyteen. Meillä olisi myös paikantavaa teknologiaa jo hyvinkin tarjolla, mutta sitä ei käytetä, koska se on yhtäältä melko kömpelöä ja toisaalta kallista. Lisäksi paikantavaa teknologiaa pidettiin vielä kymmenen vuotta sitten eettisesti ongelmallisena, koska se loukkaa henkilön autonomiaa, mutta jos minusta tulee muistisairas, niin olisin kyllä paljon onnellisempi, jos minut voitaisiin paikantaa. Olemme ehkä jääneet tässä sinne menneille vuosikymmenille," Rappe pohtii.

"Ja tätä teknologiaa pitäisi kehittää myös turvallisuuden tunteen vuoksi. Sillä voidaan merkittävästi lisätä sitä tunnetta, että apua on saatavilla esimerkiksi kaatumistilanteessa," Telaaranta lisää.

"Ikääntyneillä on varsin erilaiset tietotaidot ja ylipäätään edellytykset käyttää esimerkiksi digitaalisia palveluita, samoin myös tulotasot ja varallisuus vaihtelevat. Miten varmistetaan yhdenvertaisuus näissä asioissa?" Koivunen kysyy.

"Siinä vasta kysymys. Paljon on puhuttu tästä digitaalisuuden aiheuttamasta haasteesta. Järjestöt ovat tehneet hyvää työtä mutta minulla on se käsitys, että järjestöjen rahoitus iäkkäiden apuun ja tukeen rahoitus on pienentynyt," Rappe sanoo.

"Itse näkisin myös, että näiden digitaalisten palveluiden käyttö voi sisältyä siihen tuen tarpeeseen, ja nämä asiat liittyvät siihen hyvinvointiin, että on pääsy palveluiden äärelle," Telaaranta toteaa,

"Ja tähän liittyen, joka neljäs 70 vuotta täyttänyt kokee haittaa, että julkisiin palveluihin on vaikea päästä tai ne ovat huonosti saavutettavia, niin onhan tämä iso ongelma," Rappe sanoo.

"Nämä asiat ovat olleet pitkään tiedossa. Puuttuuko tästä jokin koordinoiva osapuoli joka pystyisi katsomaan asiaa kokonaisuutena tai onko tästä otettu tarpeeksi koppia?" Koivunen kysyy.

"Ei taatusti. THL:n kuntakyselyn mukaan vajaa kolmannes kunnista on tehnyt jotakin ikäasumisen ennakointisuunnitelmia, mikä on todella vähän. Väestöennusteista olemme nähneet jo pitkään, mikä on iäkkäiden osuus. Ihmetellä täytyy, että kunnat ovat niin huonosti varautuneita," Rappe pohtii.

"Pehmeä turvallisuus, jos sitä niin voi nimittää, on tavallaan kuntien vastuulla ja kova turvallisuus, kuten poliisi ja puolustusvoimat, ovat valtion vastuulla. Tässä näkyy kuntien hajanaisuus ja itsehallinnon kääntöpuoli, ettei pystytä niin koordinoitusti tekemään asioita. Mutta kunnissa on myös menestystarinoita, kuten pelastuslain mukainen ilmoitusvelvollisuus paloriskeistä, joka on nykyään mahdollista tehdä verkossa yhden ja saman lomakkeen kautta. Eli on mahdollista kunnissakin yhtenäistää toimenpiteitä. Mutta se vaatii tiedostamista, että

meillä on yhteinen ongelma. Tarvitaan poikkihallinnollista yhteistyötä ja selkeämmin asetettuja tavoitteita," Telaranta toteaa.

"Iso muutos on se, että aiemmin työn painopiste on ollut siinä, kun jokin riski on jo toteutunut, koska niistä toteutuneista riskeistä saadaan tilastotietoa. Mutta painopisteen pitäisi olla ennaltaehkäisyssä ja juurisyihin puuttumisessa. Se on jo paljon vaikeampi asia, koska asiat ovat niin moniulotteisia," Rappe sanoo.

"Jos saisitte toteuttaa yhden asian ikääntyneiden asumisturvallisuuteen, avunsaantiin tai ylipäätään turvallisuuteen liittyen, mikä se olisi?" Koivunen kysyy.

"Me tarvitsemme lisää tietoa ja vastuunottoa tästä ilmiöstä. Olisin voinut valita, että kaikissa Suomen asunnoissa on automaattinen sammutuslaitteisto, mutta koen, että pystymme paremmin puuttumaan tähän ilmiöön laaja-alaisesti, jos tunnistamme sen ja teemme järjestelmällisesti yhteistyötä," Telaranta aloittaa.

"Olen samaa mieltä. Oma toiveeni voisi olla, että kun ikäystävällisyys on tullut nyt tutuksi, ja monessa kunnassa edistetään ikäystävällisyyttä WHO:n viitekehysten puitteissa, niin tähän ikäystävällisyyteen voisi liittää kiinteämmin turvallisuustyön. Ja vielä ihan konkreettinen asia: Kun olen seurannut, mitä Suomessa ja maailmalla on tehty turvallisuuden ja iäkkäiden asukkaiden asumisolojen parantamiseksi, niin yksi asia nousee yli muiden ja se on penkit. Ne ovat erittäin tärkeitä asuinympäristössä, että voi levähtää välillä. Niiden tulee olla ympäri vuoden käytössä ja siistejä, ja etenkin asiointireiteillä niitä olisi hyvä olla tiheästi, että siellä voi levähtää," Rappe kertoo.

"Kiitoksia erittäin paljon. Oli erittäin mielenkiintoista kuulla tästä aiheesta teiltä. Nyt toivotaan lisää penkkejä Suomeen sitten! Kiitos paljon vieraille ja jatketaan hyvää työtä," Koivunen päättää keskustelun.